

Βρυξέλλες, 1 Δεκεμβρίου 2021
(OR. en)

14651/21

FISC 227
ECOFIN 1202
CO EUR-PREP 37

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΗΜΕΙΟΥ «Α»

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Συμβούλιο
Θέμα:	Έκθεση του Συμβουλίου ECOFIN προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για θέματα φορολογίας – Έγκριση

1. Το Συμβούλιο (ECOFIN) κλήθηκε να υποβάλει έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για διάφορα θέματα φορολογίας και, πιο συγκεκριμένα, τα αναφερόμενα στα συμπεράσματά του του Μαρτίου και του Ιουνίου του 2012, του Μαΐου του 2013, του Δεκεμβρίου του 2014 και του Οκτωβρίου του 2017.
2. Στις 25 Νοεμβρίου 2021, η Ομάδα «Φορολογικά θέματα» (Υψηλού Επιπέδου) του Συμβουλίου εκπόνησε και ενέκρινε σχέδιο έκθεσης του Συμβουλίου ECOFIN προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για θέματα φορολογίας, με σκοπό να υποβληθεί στο Συμβούλιο στις 7 Δεκεμβρίου 2021 μέσω της EMA. Συμφωνήθηκε επίσης ότι οι συνήθεις πραγματολογικού χαρακτήρα ενημερώσεις (κείμενο εντός αγκυλών) θα γίνουν από τη ΓΓΣ μετά τη σύνοδο του Συμβουλίου και πριν από τη δημοσίευση της έκθεσης στην τελική μορφή της.
3. Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο (Ecofin) καλείται να εγκρίνει την έκθεση ως σημείο «Α», ως έχει στο παράρτημα του παρόντος σημειώματος, με σκοπό τη διαβίβασή της στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (16- 17 Δεκεμβρίου 2021).

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ECOFIN ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ
ΘΕΜΑΤΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ**

1. Η παρούσα έκθεση παρέχει επισκόπηση της προόδου που επιτεύχθηκε στο Συμβούλιο κατά τη διάρκεια της σλοβενικής Προεδρίας καθώς και επισκόπηση της πορείας των εργασιών επί των σημαντικότερων φακέλων που τελούν υπό διαπραγμάτευση στον τομέα της φορολογίας. Εκπονήθηκε με βάση τις συζητήσεις της Ομάδας «Φορολογικά Θέματα» (Υψηλού Επιπέδου) που καλύπτουν οριζόντια ζητήματα φορολογικής πολιτικής στρατηγικής σημασίας, σύμφωνα με την εντολή της.
2. Η έκθεση αποτυπώνει την πορεία των σχετικών εργασιών του Συμβουλίου και καλύπτει ζητήματα που αναφέρονται σε διάφορα συμπεράσματα του Συμβουλίου αρχής γενομένης το 2012¹, στη δήλωση των μελών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 25ης Μαρτίου 2021², στα συμπεράσματα του Συμβουλίου του 2012³ και του 2016⁴ στον τομέα του ΦΠΑ, στα συμπεράσματα του Συμβουλίου του 2017 με θέμα «Απαντήσεις στις προκλήσεις της φορολόγησης των κερδών της ψηφιακής οικονομίας»⁵, στα συμπεράσματα του Συμβουλίου του 2020 για τη μελλοντική εξέλιξη της διοικητικής συνεργασίας στον τομέα της φορολογίας στην ΕΕ⁶, καθώς και στα συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2020, σχετικά με τη δίκαιη και αποτελεσματική φορολογία στην εποχή της ανάκαμψης, τις φορολογικές προκλήσεις που συνδέονται με την ψηφιοποίηση και τη χρηστή φορολογική διακυβέρνηση εντός και εκτός της ΕΕ⁷.

¹ Έγγρ. EUCO 4/3/12 REV 3 (σημεία 9 και 21), EUCO 76/12, EUCO 75/1/13 REV 1, EUCO 14/17 (σημείο 11), EUCO 10/20 (σημεία A29 και 147) και EUCO 13/20.

² Έγγρ. 18/21.

³ Έγγρ. 9586/12.

⁴ Έγγρ. 9494/16.

⁵ Έγγρ. 15175/17.

⁶ Έγγρ. 8482/20.

⁷ Έγγρ. 13350/20.

3. Παρά τα συνεχιζόμενα εμπόδια που προκλήθηκαν από την πανδημία COVID-19, η σλοβενική Προεδρία συνέχισε τις συζητήσεις σχετικά με βασικούς φακέλους, μεταξύ άλλων, όσον αφορά την αντιμετώπιση των προκλήσεων που ανακύπτουν από την ψηφιοποίηση της οικονομίας, το μέλλον των συντελεστών ΦΠΑ, την αναθεώρηση του κώδικα δεοντολογίας του 1997 (φορολογία των επιχειρήσεων) και τις επικαιροποιήσεις του ενωσιακού καταλόγου μη συνεργάσιμων περιοχών φορολογικής δικαιοδοσίας, και, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, ξεκίνησε τις εργασίες για την αναθεώρηση της οδηγίας για τη φορολόγηση της ενέργειας (ΟΦΕ).
4. Πιο συγκεκριμένα, το Συμβούλιο:
- α) παρακολούθησε εκ του σύνεγγυς και προέβη σε απολογισμό των διαπραγματεύσεων του Πλαισίου χωρίς αποκλεισμούς για τη διάβρωση της φορολογικής βάσης και τη μετατόπιση των κερδών του ΟΟΣΑ/G20 (ΟΟΣΑ/G20 IF για την BEPS) σχετικά με λύσεις στις φορολογικές προκλήσεις της ψηφιοποίησης της οικονομίας και συνέχισε τις εργασίες για τη μελλοντική πορεία σε διεθνές επίπεδο και στην ΕΕ·
 - β) [κατέληξε σε γενική προσέγγιση] ως προς την πρόταση οδηγίας για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/EK όσον αφορά τους συντελεστές του φόρου προστιθέμενης αξίας·
 - γ) εξέδωσε την οδηγία του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/EK σχετικά με απαλλαγές εισαγωγών και ορισμένων παραδόσεων αγαθών και παροχών υπηρεσιών όσον αφορά μέτρα της Ένωσης υπέρ του δημόσιου συμφέροντος·
 - δ) άρχισε την εξέταση της πρότασης οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με την αναδιάρθρωση του ενωσιακού πλαισίου φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας (αναδιατύπωση), («πρόταση ΟΦΕ»)· και
 - ε) [κατέληξε σε συμφωνία σχετικά με την αναθεώρηση του Κώδικα δεοντολογίας (Φορολογία των επιχειρήσεων).]

5. Η Ομάδα «Κώδικας δεοντολογίας» (Φορολογία των επιχειρήσεων) συνέχισε επίσης τις εργασίες της περαιτέρω σχετικά με τα διάφορα ζητήματα που εμπίπτουν στην ισχύουσα εντολή της, μεταξύ άλλων όσον αφορά τον ενωσιακό κατάλογο μη συνεργάσιμων περιοχών φορολογικής δικαιοδοσίας, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τους περιορισμούς λόγω της παγκόσμιας πανδημίας COVID-19, όπως επισημαίνονται στην εξαμηνιαία έκθεσή της⁸. Η πιο πρόσφατη ενημέρωση του ενωσιακού καταλόγου πραγματοποιήθηκε στις 5 Οκτωβρίου 2021⁹. Ακολουθούν αναλυτικότερα στοιχεία σχετικά με τους επιμέρους φακέλους.

A. ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΕΝΩΣΙΑΚΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

α) Φορολογικές προκλήσεις που ανακύπτουν από την ψηφιοποίηση της οικονομίας

6. Η αντιμετώπιση των προκλήσεων όσον αφορά τη φορολογία που προκύπτουν από την ψηφιοποίηση της οικονομίας παραμένει βασική προτεραιότητα του Συμβουλίου στον τομέα της φορολογικής πολιτικής. Το Συμβούλιο, στα συμπεράσματά του της 27ης Νοεμβρίου 2020 «σχετικά με τη δίκαιη και αποτελεσματική φορολογία στην εποχή της ανάκαμψης, τις φορολογικές προκλήσεις που συνδέονται με την ψηφιοποίηση και τη χρηστή φορολογική διακυβέρνηση εντός και εκτός της ΕΕ»,¹⁰ επιβεβαίωσε τη συνεχή υποστήριξή του στις εργασίες του ΟΟΣΑ/G20 IF για την BEPS. Τα μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου επανέλαβαν επίσης στη δήλωσή τους της 25ης Μαρτίου 2021¹¹ την «ισχυρή προτίμηση και προσήλωσή [τους] σε μια παγκόσμια λύση για τη φορολόγηση της ψηφιακής οικονομίας σε διεθνές επίπεδο» και ανέφεραν ότι «θα επιδιώξ[ουν] την επίτευξη συναινετικής λύσης έως τα μέσα του 2021 στο πλαίσιο του ΟΟΣΑ», ενώ επιβεβαίωσαν ότι «η Ευρωπαϊκή Ένωση θα είναι έτοιμη να προχωρήσει στο επόμενο βήμα εάν δεν υπάρξει προοπτική για παγκόσμια λύση».

⁸ Έγγρ. 14230/21.

⁹ ΕΕ C 413I της 12.10.2021, σ. 1.

¹⁰ Έγγρ. 13350/20.

¹¹ Έγγρ. 18/21.

7. Οι εργασίες του Συμβουλίου και των προπαρασκευαστικών οργάνων του που πραγματοποιήθηκαν στη διάρκεια προηγούμενων Προεδριών στον τομέα αυτόν συνοψίζονται στις προηγούμενες εκθέσεις του Συμβουλίου για θέματα φορολογίας¹². Πρέπει να σημειωθεί ότι η εν εξελίξει παγκόσμια συζήτηση για την επικαιροποίηση των κανόνων για τη διεθνή φορολογία των εταιρειών είχε ληφθεί υπόψη στις συζητήσεις μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τη νομοθετική πρόταση για τον φόρο ψηφιακών υπηρεσιών (DST), την πρόταση για τη σημαντική ψηφιακή παρουσία και το σχέδιο (K(E)BΦE), καθώς και την πρόταση για αναδιατύπωση της οδηγίας για τους τόκους και τα δικαιώματα (IRD).
8. Στις 8 Οκτωβρίου 2021, το ΟΟΣΑ/G20 IF για την BEPS συμφώνησε, με την υποστήριξη όλων των κρατών μελών της ΕΕ, επί του τελικού κειμένου της δήλωσης που καθορίζει μια λύση δύο πυλώνων για την αντιμετώπιση των φορολογικών προκλήσεων που ανακύπτουν από την ψηφιοποίηση της οικονομίας, καθώς και επί του λεπτομερούς σχεδίου εφαρμογής της¹³. Από τις [4 Νοεμβρίου 2021, 137] χώρες και περιοχές δικαιοδοσίας προσχώρησαν σε αυτό το σχέδιο δύο πυλώνων για τη μεταρρύθμιση των διεθνών φορολογικών κανόνων και τη διασφάλιση ότι οι πολυεθνικές επιχειρήσεις καταβάλλουν δίκαιο μερίδιο φόρου οπουδήποτε και αν δραστηριοποιούνται.
9. Η μεταρρύθμιση της διεθνούς φορολογίας των εταιρειών θα αποτελείται από δύο πυλώνες. Ο πρώτος πυλώνας θα αποτελείται από κανόνες για τη διασφάλιση δικαιότερης κατανομής των δικαιωμάτων φορολόγησης των κερδών των μεγαλύτερων και πλέον κερδοφόρων πολυεθνικών επιχειρήσεων (ΠΕ). Μέρος των δικαιωμάτων φορολόγησης θα ανακατανεμηθεί στις περιοχές δικαιοδοσίας της αγοράς όπου οι πολυεθνικές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται επιχειρηματικά και αποκομίζουν κέρδη, ανεξάρτητα από τη φυσική παρουσία τους στις εν λόγω δικαιοδοσίες. Ο πυλώνας 2 θα περιλαμβάνει κανόνες που αποσκοπούν στη μείωση των ευκαιριών διάβρωσης της φορολογικής βάσης και μεταφοράς κερδών, ώστε να διασφαλίζεται ότι καταβάλλεται ο συμφωνημένος παγκόσμιος ελάχιστος συντελεστής φορολογίας εταιρειών, ο οποίος έχει οριστεί σε 15 %. Περαιτέρω οφέλη θα προκύψουν επίσης από τη σταθεροποίηση του διεθνούς φορολογικού συστήματος και την ενίσχυση της φορολογικής ασφάλειας για τους φορολογούμενους και τις φορολογικές διοικήσεις.

¹² Έγγρ. 9970/21, σημεία 6 έως 18· έγγρ. 13336/20, σημεία 13 έως 20· έγγρ. 8891/20, σημεία 13 έως 26.

¹³ Μπορείτε να ανατρέξετε στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://www.oecd.org/tax/beps/statement-on-a-two-pillar-solution-to-address-the-tax-challenges-arising-from-the-digitalisation-of-the-economy-october-2021.htm>.

10. Σύμφωνα με το σχέδιο εφαρμογής, συνεχίζονται οι εργασίες στο πλαίσιο του ΟΟΣΑ/G20 IF για την BEPS για την οριστικοποίηση των κειμένων που θα αποτελέσουν το νέο πλαίσιο κανόνων της λύσης που βασίζεται στη διεθνή συναίνεση. Η λύση δύο πυλώνων θα απαιτήσει μια φάση εφαρμογής, στη διάρκεια της οποίας, αν κριθεί απαραίτητο, θα γίνουν προσαρμογές στο τρέχον πλαίσιο διεθνών συμφωνιών στον τομέα της φορολογίας, καθώς και στις εθνικές φορολογικές νομοθεσίες, κατά περίπτωση. Η ΕΕ προτίθεται να εξασφαλίσει την εφαρμογή μέσω νομοθεσίας και αποφάσεων που θα λάβει το Συμβούλιο, όπου αρμόζει.

β) Μελλοντικές πρωτοβουλίες στον τομέα της φορολογίας των εταιρειών

11. Αναμένεται ότι οι νέες νομοθετικές προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αποσκοπούν στη μεταφορά της παγκόσμιας λύσης δύο πυλώνων στα εθνικά δίκαια θα υποβληθούν στο Συμβούλιο το συντομότερο δυνατόν, αντικατοπτρίζοντας τα αποτελέσματα των εργασιών που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του ΟΟΣΑ/G20 IF για την BEPS. Εν προκειμένω, αναμένεται να υποβληθεί νομοθετική πρόταση για τη μεταφορά του παγκόσμιου ελάχιστου πραγματικού φόρου στο πλαίσιο του δεύτερου πυλώνα στην ΕΕ πριν από το τέλος του 2021.
12. Αναμένεται επίσης ότι η Επιτροπή, βασιζόμενη στην ανακοίνωσή της της 18ης Μαΐου 2021 με τίτλο «Φορολογία των επιχειρήσεων για τον 21ο αιώνα», θα εκδώσει νομοθετική πρόταση που θα καθορίζει ενωσιακούς κανόνες για την εξουδετέρωση της κατάχρησης εικονικών οντοτήτων για φορολογικούς σκοπούς, καθώς και νομοθετική πρόταση για τη δημοσίευση των πραγματικών φορολογικών συντελεστών που καταβάλλονται από μεγάλες εταιρείες.

γ) Φόρος προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ)

13. Σε ό,τι αφορά τον ΦΠΑ, το Συμβούλιο ενέκρινε το 2016 δύο κείμενα συμπερασμάτων: τον Μάιο του 2016¹⁴ το Συμβούλιο απάντησε στο σχέδιο δράσης της Επιτροπής για τον ΦΠΑ με τίτλο «Προς έναν ενιαίο χώρο ΦΠΑ στην ΕΕ», της 7ης Απριλίου 2016, ενώ τον Νοέμβριο του 2016, το Συμβούλιο διατύπωσε θέσεις για τη βελτίωση των ισχυόντων κανόνων περί ΦΠΑ της ΕΕ όσον αφορά τις διασυνοριακές συναλλαγές¹⁵.

¹⁴ Έγγρ. 9494/16.

¹⁵ Έγγρ. 14257/16.

14. Σε συνέχεια του σχεδίου δράσης της για τον ΦΠΑ, η Επιτροπή υπέβαλε σημαντικό αριθμό νομοθετικών προτάσεων στον τομέα του ΦΠΑ. Συνολικά ιδωμένες, οι προτάσεις αυτές στοχεύουν στον εκσυγχρονισμό του συστήματος του ΦΠΑ, ώστε να προσαρμοστεί στην ψηφιακή οικονομία και στις ανάγκες των ΜΜΕ, καθώς επίσης και στην αντιμετώπιση του ελλείμματος ΦΠΑ και στη βελτίωση της διοικητικής συνεργασίας στον τομέα του ΦΠΑ.
15. Με βάση την πρόοδο που σημειώθηκε κατά τις προηγούμενες Προεδρίες¹⁶, η σλοβενική Προεδρία συνέχισε τις εργασίες επί των νομοθετικών φακέλων στον τομέα του ΦΠΑ.
16. Κατά τη διάρκεια της σλοβενικής Προεδρίας, οι νομοθετικοί φάκελοι σε διάφορα στάδια προόδου που τέθηκαν προς συζήτηση στο Συμβούλιο ή/και στα προπαρασκευαστικά του όργανα, κατά περίπτωση, κάλυπταν τους εξής τομείς ΦΠΑ:
- i. οριστικό σύστημα ΦΠΑ·
 - ii. μεταρρύθμιση των συντελεστών ΦΠΑ·
 - iii. ανάθεση εκτελεστικών αρμοδιοτήτων στην Επιτροπή για τον προσδιορισμό της έννοιας των όρων που χρησιμοποιούνται σε ορισμένες διατάξεις της οδηγίας ΦΠΑ· και
 - iv. απαλλαγές εισαγωγών και ορισμένων παραδόσεων αγαθών και παροχών υπηρεσιών όσον αφορά μέτρα της Ένωσης υπέρ του δημόσιου συμφέροντος·
17. Ακολουθούν στη συνέχεια του κειμένου αναλυτικότερα στοιχεία σχετικά με τους επιμέρους φακέλους στον τομέα του ΦΠΑ.
18. Επιπλέον, τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη δίκαιη και αποτελεσματική φορολογία στην εποχή της ανάκαμψης, τις φορολογικές προκλήσεις που συνδέονται με την ψηφιοποίηση και τη χρηστή φορολογική διακυβέρνηση εντός και εκτός της ΕΕ, της 27ης Νοεμβρίου 2020, περιέχουν επίσης την απάντηση του Συμβουλίου στα μέτρα στον τομέα του ΦΠΑ και των ειδικών φόρων κατανάλωσης.

¹⁶ Βλ., για παράδειγμα, το έγγρ. 15082/18, σημεία 30 έως 111· το έγγρ. 10322/18, σημεία 56 έως 100.

i. Οριστικό σύστημα ΦΠΑ

19. Σε συνέχεια του σχεδίου δράσης της για τον ΦΠΑ — Προς έναν ενιαίο χώρο ΦΠΑ της ΕΕ, της 7ης Απριλίου 2016, η Επιτροπή επέλεξε νομοθετική προσέγγιση δύο σταδίων για το οριστικό σύστημα ΦΠΑ¹⁷, και ο φάκελος συζητήθηκε στο πλαίσιο της ρουμανικής, της φινλανδικής, της κροατικής και της γερμανικής Προεδρίας.
20. Τα κράτη μέλη συμφωνούν ότι ο φάκελος αυτός εξακολουθεί να απαιτεί ενδελεχή τεχνική ανάλυση προτού γίνουν οι τελικές επιλογές πολιτικής. Όπως έχει ήδη επισημάνει το Συμβούλιο¹⁸, η καλύτερη επιλογή για τη συνέχεια είναι να εξακολουθήσουμε να εστιάζουμε στα βασικά στοιχεία της πρότασης της Επιτροπής και στην ανάλυση των επιλογών ως προς τα συνοδευτικά μέτρα. Οι περαιτέρω εργασίες για το οριστικό σύστημα ΦΠΑ θα πρέπει να συνεχιστούν χωρίς αποτροπή ή επιβράδυνση των προσπαθειών για τη βελτίωση του ισχύοντος συστήματος ΦΠΑ.

ii. Μεταρρύθμιση των συντελεστών ΦΠΑ

21. Στις 18 Ιανουαρίου 2018, η Επιτροπή διατύπωσε πρόταση οδηγίας για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/ΕΚ όσον αφορά τους συντελεστές του φόρου προστιθέμενης αξίας¹⁹. Στόχος της εν λόγω νομοθετικής πρότασης είναι να θεσπίσει τους κανόνες περί καθορισμού των συντελεστών ΦΠΑ σε ολόκληρη την ΕΕ, με ισχύ από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του οριστικού καθεστώτος φορολόγησης των συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών.
22. Συνοπτικά, με τη συγκεκριμένη νομοθετική πρόταση, η Επιτροπή πρότεινε κατ' ουσία τα εξής:
- i) να τροποποιηθούν οι κανόνες για τον καθορισμό των μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ (π.χ. κατάργηση των ισχυουσών μεταβατικών διατάξεων που επιτρέπουν την προσωρινή παρέκκλιση από τους γενικούς κανόνες· αναθεώρηση του άρθρου 98 της οδηγίας για τον ΦΠΑ)·
 - ii) να δοθεί στα κράτη μέλη μεγαλύτερη ελευθερία κατά τον καθορισμό των συντελεστών (ωστόσο, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν ότι ο σταθμισμένος μέσος συντελεστής ΦΠΑ που επιβάλλουν υπερβαίνει το 12% σε κάθε δεδομένη στιγμή)·

¹⁷ Η προσέγγιση αυτή περιγράφηκε λεπτομερέστερα σε προηγούμενες εκθέσεις, για παράδειγμα στο έγγρ. 9970/21, σημεία 25-31.

¹⁸ Έγγρ. 15082/18, σημεία 89 έως 91.

¹⁹ Έγγρ. 5335/18.

iii) να δημιουργηθεί ένας «αρνητικός κατάλογος» των αγαθών και των υπηρεσιών για τα οποία δεν είναι αποδεκτή η εφαρμογή μειωμένων συντελεστών (αντί του υφιστάμενου «θετικού καταλόγου»).

23. Η πρόταση της Επιτροπής εξετάστηκε κατά τη διάρκεια της βουλγαρικής, της ρουμανικής, της φινλανδικής, της κροατικής, της γερμανικής και της πορτογαλικής Προεδρίας.
24. Υπό την κροατική και τη γερμανική Προεδρία, διεξήχθησαν συζητήσεις για τη δυνατότητα επιλογής ενός θετικού καταλόγου, τη χρήση κωδικών ΣΟ²⁰ (όπου αυτό είναι δυνατό) για τα αγαθά και κωδικών CPA²¹ για τις υπηρεσίες, καθώς και τις αρχές και τους όρους εφαρμογής των μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ. Έγιναν επίσης προτάσεις για την προώθηση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας με τη θέσπιση πιο ευνοϊκής μεταχείρισης όσον αφορά τον ΦΠΑ για τις προμήθειες με χαμηλές εκπομπές CO₂²².
25. Μετά τις εργασίες που είχαν πραγματοποιηθεί προηγουμένως, η πορτογαλική Προεδρία πρότεινε μια προσέγγιση τριών σταδίων με βάση τον ορισμό των χαρακτηριστικών που θα καθοδηγήσουν τη συμπερίληψη αγαθών και υπηρεσιών σε θετικό κατάλογο, την επικαιροποίηση και τον εκσυγχρονισμό του παραρτήματος III της οδηγίας 2006/112/EK και το πεδίο εφαρμογής των μηδενικών συντελεστών, των εξαιρετικά μειωμένων συντελεστών και των παρεκκλίσεων. Στις 18 Ιουνίου 2021, το Συμβούλιο ECOFIN συζήτησε δύο πτυχές της προτεινόμενης μεταρρύθμισης που θα μπορούσαν να επωφεληθούν από την πολιτική καθοδήγηση των υπουργών, και συγκεκριμένα τη ρήτρα λήξης ισχύος για τα περιβαλλοντικώς επιβλαβή αγαθά και το ζήτημα μιας ρήτρας διατήρησης της ισχύουσας κατάστασης που να προβλέπει ότι οι υφιστάμενες παρεκκλίσεις οι οποίες επιτρέπουν συντελεστές αναμονής (μειωμένους συντελεστές άνω του 12 %), εξαιρετικά μειωμένους συντελεστές και απαλλαγές με δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ επί των εισροών θα διατίθενται σε όλα τα άλλα κράτη μέλη, εξασφαλίζοντας την ίση μεταχείριση μεταξύ τους.

²⁰ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2019/1776 της Επιτροπής, της 9ης Οκτωβρίου 2019, σχετικά με την τροποποίηση του παραρτήματος I του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2658/87 του Συμβουλίου για τη δασμολογική και στατιστική ονοματολογία και το κοινό δασμολόγιο.

²¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1209/2014 της Επιτροπής, της 29ης Οκτωβρίου 2014, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 451/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη δημιουργία νέας στατιστικής ταξινόμησης προϊόντων ανά δραστηριότητα (CPA) και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3696/93 του Συμβουλίου.

²² Βλ. επίσης τα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Δεκεμβρίου του 2019 σχετικά με τη φορολογία της ενέργειας, έγγρ. 14861/19.

26. Με βάση τα αποτελέσματα των συζητήσεων σχετικά με τη ρήτρα διατήρησης της ισχύουσας κατάστασης, η σλοβενική Προεδρία εργάστηκε επί συμβιβαστικών κειμένων που λαμβάνουν υπόψη τις διαφορετικές απόψεις που εξέφρασαν οι υπουργοί. Επιδίωξε να εξεύρει μια ισορροπημένη προσέγγιση που θα διασφαλίζει ότι όλα τα κράτη μέλη θα είναι δυνατόν να έχουν ίση πρόσβαση στις υφιστάμενες παρεκκλίσεις κρατών μελών, αποτρέποντας παράλληλα τον πολλαπλασιασμό των μειωμένων συντελεστών και απαλλαγών με δυνατότητα έκπτωσης του ΦΠΑ επί των εισροών, ένα ενδεχόμενο το οποίο θα μπορούσε να διαβρώσει τις φορολογικές βάσεις.
27. Όσον αφορά τη ρήτρα λήξης ισχύος, η σλοβενική Προεδρία ευθυγράμμισε τις περισσότερες ρήτρες λήξης ισχύος με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία. Η ρήτρα λήξης ισχύος για τα χημικά λιπάσματα και τα χημικά φυτοφάρμακα προσαρμόστηκε ελαφρώς ώστε να ληφθούν υπόψη οι ανησυχίες ορισμένων κρατών μελών όσον αφορά τις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις.
28. Η Προεδρία χρειάστηκε επίσης χρόνο για να βρει λύσεις για τα άλλα τεχνικά ζητήματα στο κείμενο και το περιεχόμενο του παραρτήματος III της οδηγίας ΦΠΑ, δηλαδή τον κατάλογο των αγαθών και υπηρεσιών στα οποία μπορούν να εφαρμοστούν μειωμένοι συντελεστές.
29. Ως αποτέλεσμα των τεχνικών εργασιών που πραγματοποιήθηκαν κατά τις άτυπες βιντεοδιασκέψεις της Ομάδας «Φορολογικά Θέματα» στις 15 Ιουλίου, 15 Σεπτεμβρίου, 30 Σεπτεμβρίου, 15 Οκτωβρίου, 25 Οκτωβρίου, 18 Νοεμβρίου και της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου στις 25 Νοεμβρίου 2021, [η Προεδρία υπέβαλε συμβιβαστικό κείμενο στο Συμβούλιο ECOFIN στις 7 Δεκεμβρίου 2021, με σκοπό την επίτευξη γενικής προσέγγισης επί της πρότασης.]

iii. Επιτροπή ΦΠΑ

30. Στις 18 Δεκεμβρίου 2020, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/EK όσον αφορά την ανάθεση εκτελεστικών αρμοδιοτήτων στην Επιτροπή για τον προσδιορισμό της έννοιας των όρων που χρησιμοποιούνται σε ορισμένες διατάξεις της εν λόγω οδηγίας²³ («οδηγία για την επιτροπή ΦΠΑ»). Σύμφωνα με την Επιτροπή, στόχος της πρότασης είναι η διασφάλιση μιας πιο ομοιόμορφης εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας για τον ΦΠΑ. Για να επιτευχθεί αυτό, η Επιτροπή πρότεινε τη σύσταση επιτροπής επιτροπολογίας η οποία θα επικουρεί την Επιτροπή στην έγκριση δεσμευτικών εκτελεστικών μέτρων με ειδική πλειοψηφία. Κατά την άποψη της Επιτροπής, με αυτόν τον τρόπο η λήψη αποφάσεων θα καταστεί πιο αποτελεσματική και δεν θα απαιτείται από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο να επιλύει ζητήματα ερμηνείας τόσο συχνά.
31. Παρότι σε γενικές γραμμές τα κράτη μέλη ήταν σε θέση να υποστηρίξουν τον γενικό στόχο της πρότασης, κατά τη διάρκεια των συζητήσεων στην Ομάδα «Φορολογικά Θέματα» (Εμμεση Φορολογία) κατά το πρώτο εξάμηνο του 2021, πολλές αντιπροσωπίες εξέφρασαν επιφυλάξεις, ιδίως όσον αφορά τη μεταφορά αρμοδιοτήτων από το Συμβούλιο στην Επιτροπή και τη μετάβαση στην ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία. Ορισμένες αντιπροσωπίες εξέφρασαν την άποψη ότι το ισχύον σύστημα μπορεί να βελτιωθεί, ιδίως με την υποβολή περισσότερων προτάσεων για εκτελεστικές πράξεις του Συμβουλίου δυνάμει του άρθρου 397 της οδηγίας για τον ΦΠΑ.

²³ Έγγρ. 14293/20.

iv. ΦΠΑ επί των δραστηριοτήτων «αγοράς και δωρεάς»

32. Στις 12 Απριλίου 2021, η Επιτροπή διαβίβασε στο Συμβούλιο πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/EK σχετικά με απαλλαγές εισαγωγών και ορισμένων παραδόσεων αγαθών και παροχών υπηρεσιών όσον αφορά μέτρα της Ένωσης υπέρ του δημόσιου συμφέροντος²⁴. Στόχος της πρότασης είναι να προβλεφθεί απαλλαγή από τον ΦΠΑ για την Επιτροπή και άλλους οργανισμούς της ΕΕ όταν αγοράζουν αγαθά και υπηρεσίες με σκοπό τη δωρεάν διανομή τους στα κράτη μέλη.
33. Στις συζητήσεις μεταξύ των κρατών μελών κατά τις συνεδριάσεις της Ομάδας «Φορολογικά Θέματα» (Εμμεση Φορολογία) στις 14 Απριλίου και στις 20 Μαΐου 2021, καθώς και σε γραπτές παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στη συνέχεια, τα κράτη μέλη εξέφρασαν ανησυχίες για μια σειρά ζητημάτων. Η πορτογαλική Προεδρία παρουσίασε δύο συμβιβαστικές προτάσεις, η δεύτερη εκ των οποίων διανεμήθηκε προς έγκριση με σιωπηρή διαδικασία στις 26 Μαΐου 2021. Η σιωπηρή διαδικασία διακόπηκε λόγω των ανησυχιών που εξέφρασαν ορισμένα κράτη μέλη, ιδίως όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής της πρότασης. Κατόπιν συζητήσεων στο πλαίσιο της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου, ο φάκελος υποβλήθηκε στο Συμβούλιο ECOFIN μέσω της EMA για συζήτηση προσανατολισμού σχετικά με τον ενδεχόμενο περιορισμό του πεδίου εφαρμογής με σκοπό την ταχεία έγκριση του φακέλου.
34. Ακολουθώντας τις οδηγίες των κρατών μελών κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου ECOFIN της 18ης Ιουνίου 2021, η πορτογαλική Προεδρία εκπόνησε ένα τρίτο συμβιβαστικό κείμενο με περιορισμένο πεδίο εφαρμογής και το υπέβαλε σε άτυπη σιωπηρή διαδικασία, η οποία έληξε στις 26 Ιουνίου 2021 χωρίς τα κράτη μέλη να υποβάλουν παρατηρήσεις. Μετά την έγκριση της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων στις 30 Ιουνίου 2021, το κείμενο εγκρίθηκε από το Συμβούλιο ECOFIN υπό τη σλοβενική Προεδρία στις 13 Ιουλίου και δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 15 Ιουλίου 2021²⁵. Η Επιτροπή εξέδωσε δήλωση προς καταχώριση στα πρακτικά της EMA και του Συμβουλίου²⁶.

²⁴ Έγγρ. 7749/21.

²⁵ ΕΕ L 250 της 15.7.2021, σ.1.

²⁶ Έγγρ. 9995/21 ADD 1.

δ) Ειδικοί φόροι κατανάλωσης

Αναθεώρηση της οδηγίας για τη φορολόγηση της ενέργειας (ΟΦΕ)

35. Στις 14 Ιουλίου 2021, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με την αναδιάρθρωση του ενωσιακού πλαισίου φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας (αναδιατύπωση)²⁷, («πρόταση ΟΦΕ»).
36. Η πρόταση ΟΦΕ επιδιώκει τους ακόλουθους στόχους:
- παροχή προσαρμοσμένου πλαισίου που συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το 2030 και της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050 στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Το πλαίσιο αυτό συνεπάγεται ευθυγράμμιση της φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας με τις πολιτικές της ΕΕ για την ενέργεια, το περιβάλλον και το κλίμα, άρα και συμβολή στις προσπάθειες της ΕΕ για μείωση των εκπομπών·
 - παροχή πλαισίου που διαφυλάσσει και βελτιώνει την εσωτερική αγορά της ΕΕ με την επικαιροποίηση του πεδίου των ενεργειακών προϊόντων και της διάρθρωσης των συντελεστών και με τον εξορθολογισμό της χρήσης φορολογικών απαλλαγών και μειώσεων από τα κράτη μέλη· και
 - διατήρηση της ικανότητας δημιουργίας εσόδων για τους προϋπολογισμούς των κρατών μελών.
37. Κατά την άποψη της Επιτροπής, οι στόχοι αυτοί θα επιτευχθούν με τη μετάβαση από τη φορολόγηση βάσει του όγκου στη φορολόγηση βάσει του ενεργειακού περιεχομένου, με την καθιέρωση κατάταξης των συντελεστών ανάλογα με τις περιβαλλοντικές επιδόσεις τους και με τον περιορισμό των κινήτρων για τη χρήση ορυκτών καυσίμων. Σύμφωνα με την κατάταξη αυτή, τα συμβατικά ορυκτά καύσιμα, όπως το πετρέλαιο εσωτερικής καύσης και η βενζίνη, θα φορολογούνται με τον υψηλότερο συντελεστή και η ηλεκτρική ενέργεια με τον χαμηλότερο συντελεστή.

²⁷ Έγγρ. 10872/21.

38. Η πρόταση ΟΦΕ αποτελεί μέρος της δέσμης μέτρων «Fit for 55»²⁸, η οποία αποσκοπεί στην υλοποίηση των φιλόδοξων στόχων της ΕΕ για μείωση των εκπομπών κατά τουλάχιστον 55 % έως το 2030, σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990, και στην επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050. Η δέσμη μέτρων αποτελείται από μια σειρά αλληλένδετων προτάσεων, όλες εκ των οποίων επιδιώκουν τον ίδιο στόχο, την εξασφάλιση δίκαιης, ανταγωνιστικής και πράσινης μετάβασης έως το 2030 και μετέπειτα. Η δέσμη μέτρων καλύπτει διάφορους τομείς πολιτικής και οικονομικούς τομείς: κλίμα, ενέργεια και καύσιμα, μεταφορές, κτίρια, χρήση της γης και δασοκομία²⁹.
39. Το 2011, η Επιτροπή πρότεινε ήδη την αναθεώρηση της ΟΕΦ, αλλά μετά από ατελέσφορες συζητήσεις, απέσυρε την πρότασή της το 2015. Στις 11 Σεπτεμβρίου 2019, η Επιτροπή δημοσίευσε έκθεση³⁰ σχετικά με την αξιολόγηση της ΟΕΦ, επισημαίνοντας ότι οι ισχύοντες κανόνες δεν συμβάλλουν στο νέο κανονιστικό πλαίσιο και τους στόχους πολιτικής της ΕΕ στον τομέα του κλίματος και της ενέργειας. Στις 5 Δεκεμβρίου 2019, το Συμβούλιο (ECOFIN) ενέκρινε συμπεράσματα σχετικά με το πλαίσιο της ΕΕ για τη φορολογία της ενέργειας³¹, τονίζοντας τον σημαντικό ρόλο της εναρμόνισης της φορολογίας της ενέργειας μέσω της ΟΦΕ για τη διασφάλιση της ορθής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς. Επίσης, το Συμβούλιο υποστήριξε την επικαιροποίηση του νομικού πλαισίου για τη φορολογία της ενέργειας, προκειμένου να συμβάλει στην επίτευξη των ευρύτερων οικονομικών και περιβαλλοντικών στόχων πολιτικής της ΕΕ. Στα συμπεράσματα ζητείται από την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι οι προτάσεις αξιολογούνται πλήρως όσον αφορά το κόστος και τα οφέλη που ενέχουν σε οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό επίπεδο. Κατά την εκπόνηση της πρότασης ΟΦΕ, η Επιτροπή διεξήγαγε δημόσια διαβούλευση³².
40. Στις 20-21 Ιουλίου 2021, κατά την άτυπη συνεδρίαση της Ομάδας «Φορολογικά Θέματα» (Υψηλού Επιπέδου), η οποία ήταν αφιερωμένη στις «Μελλοντικές προκλήσεις στον τομέα της φορολογίας», οι αντιπροσωπίες μπόρεσαν ήδη να εκφράσουν τις προκαταρκτικές απόψεις τους σχετικά με τον ρόλο της φορολογίας στην πράσινη μετάβαση κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης εργασίας με θέμα «Φορολογικές πτυχές της Πράσινης Συμφωνίας». Στις 22 Ιουλίου 2021, η Επιτροπή υπέβαλε την πρόταση ΟΦΕ στην Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων (2ο τμήμα).

²⁸ Έγγρ. 10849/21.

²⁹ Η συνολική πρόοδος που σημειώθηκε όσον αφορά τους φακέλους της δέσμης μέτρων «Fit for 55» που χειρίστηκε το Συμβούλιο ECOFIN περιγράφεται στο έγγραφο 13850/21, το οποίο όσον αφορά την ΟΦΕ είναι πανομοιότυπο με τη διατύπωση που συμφωνήθηκε στην τρέχουσα έκθεση του Συμβουλίου ECOFIN προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

³⁰ Έγγρ. 12153/19.

³¹ Έγγρ. 14608/19.

³² https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12227-Revision-of-the-Energy-Tax-Directive-/public-consultation_el.

41. Οι τεχνικές συζητήσεις στην Ομάδα «Φορολογικά Θέματα» (Εμμεση Φορολογία – Ειδικοί Φόροι Κατανάλωσης/Φορολογία της Ενέργειας) ξεκίνησαν στις 9 Σεπτεμβρίου 2021. Στη συνεδρίαση αυτή, η Επιτροπή παρουσίασε τόσο την πρόταση όσο και την εκτίμηση επιπτώσεων.
42. Κατά τη συνεδρίαση της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου στις 23 Σεπτεμβρίου 2021, η Προεδρία ενημέρωσε τις αντιπροσωπίες σχετικά με την πορεία των εργασιών, τις προγραμματισμένες εργασίες και την πρόθεσή της να σημειώσει όσο το δυνατόν μεγαλύτερη πρόοδο επί του φακέλου αυτού κατά τη διάρκεια της θητείας της.
43. Η τεχνική εξέταση της πρότασης από την Ομάδα «Φορολογικά Θέματα» (Εμμεση Φορολογία – Ειδικοί Φόροι Κατανάλωσης/Φορολογία της Ενέργειας) συνεχίστηκε στις 6 Οκτωβρίου, 20 Οκτωβρίου, 15 Νοεμβρίου και 24 Νοεμβρίου 2021 με κατ' άρθρο ανάλυση. Ο πρώτος γύρος ανάλυσης όλων των άρθρων ολοκληρώθηκε στις 24 Νοεμβρίου 2021.
44. Η εξέταση της πρότασης έδωσε στις αντιπροσωπίες την ευκαιρία να υποβάλουν ερωτήσεις για διευκρινίσεις, στις οποίες απάντησε η Επιτροπή. Τέθηκαν αρκετές ερωτήσεις σχετικά με διάφορες πτυχές της πρότασης, όπως η μετάβαση από τη φορολόγηση βάσει του όγκου στη φορολόγηση με βάση το ενεργειακό περιεχόμενο, η καθιέρωση κατάταξης των συντελεστών ανάλογα με τις περιβαλλοντικές επιδόσεις, η φορολόγηση νέων προϊόντων, η τιμαριθμική αναπροσαρμογή, οι τομείς της αεροπορίας και της ναυτιλίας, καθώς και οι σύνδεσμοι με άλλους φακέλους της δέσμης μέτρων «Fit for 55».
45. Κατά τη συνεδρίαση της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου στις 25 Νοεμβρίου 2021, η Προεδρία ενημέρωσε τις αντιπροσωπίες σχετικά με τα αποτελέσματα των εργασιών και την πρόοδο επί του φακέλου, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων «Fit for 55».

ε) Φόρος επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών (ΦΧΣ)

46. Η Επιτροπή υπέβαλε στις 14 Φεβρουαρίου 2013 πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα της φορολόγησης των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών.
47. Στο παρόν στάδιο, δέκα κράτη μέλη εξακολουθούν να συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία στον τομέα του ΦΧΣ: Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ιταλία, Πορτογαλία, Σλοβακία, Σλοβενία και Ισπανία (εφεξής καλούμενα «συμμετέχοντα κράτη μέλη»).

48. Οι κύριες πτυχές των εν εξελίξει διαπραγματεύσεων επί του εν λόγω φακέλου συνοψίστηκαν στην προηγούμενη έκθεση του Συμβουλίου ECOFIN προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για θέματα φορολογίας³³.
49. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στα συμπεράσματά του της 17ης-21ης Ιουλίου 2020³⁴ (παράγραφος A29) ανέφερε ότι «τα επόμενα χρόνια η Ένωση θα εργαστεί για τη μεταρρύθμιση του συστήματος ιδίων πόρων και την εισαγωγή νέων ιδίων πόρων. [...] κατά τη διάρκεια του επόμενου ΠΔΠ, η Ένωση θα εργαστεί για την καθιέρωση άλλων ιδίων πόρων, που μπορεί να περιλαμβάνουν φόρο χρηματοπιστωτικών συναλλαγών.» Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή διευκρίνισε προσφάτως ότι³⁵ «σε περίπτωση συμφωνίας για τον εν λόγω φόρο επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, η Επιτροπή θα υποβάλει πρόταση για τη μεταφορά εσόδων από τον εν λόγω φόρο επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών στον προϋπολογισμό της ΕΕ ως ίδιο πόρο. Εάν δεν υπάρξει συμφωνία έως το τέλος του 2022, η Επιτροπή θα προτείνει, βάσει εκτιμήσεων επιπτώσεων, ένα νέο ίδιο πόρο βασιζόμενο σε νέο φόρο επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών. Η Επιτροπή θα επιδιώξει να υποβάλει τις προτάσεις αυτές έως τον Ιούνιο του 2024 με στόχο την εισαγωγή του έως την 1η Ιανουαρίου 2026.»

B. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

α) Διεθνής διοικητική συνεργασία σε φορολογικά θέματα – εκτιμήσεις πολιτικής

50. Κατά τη συνεδρίαση της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου στις 28 Οκτωβρίου 2021, οι αντιπροσωπίες συζήτησαν θέματα πολιτικής σχετικά με τις περαιτέρω εργασίες στον τομέα της διεθνούς διοικητικής συνεργασίας σε φορολογικά θέματα, μεταξύ άλλων για να δώσουν συνέχεια στις συζητήσεις που διεξήχθησαν επί του θέματος κατά τη διάρκεια της πορτογαλικής Προεδρίας³⁶.

³³ Έγγρ. 8891/20, σημεία 67-70, έγγρ. 14863/19, σημεία 104-110.

³⁴ Έγγρ. EUCO 10/20.

³⁵ Βλ. νομοθετικό ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2020 σχετικά με το σχέδιο κανονισμού του Συμβουλίου για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2021-2027 (09970/2020 – C9-0409/2020 – 2018/0166(APP)), Δήλωση της Επιτροπής σχετικά με τη θέσπιση ιδίου πόρου βάσει του φόρου επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών.

³⁶ Έγγρ. 9970/21, σημεία 81-82.

51. Ένα ακριβές και λειτουργικό πλαίσιο διεθνούς διοικητικής συνεργασίας παραμένει ένα από τα βασικά εχέγγυα και εργαλεία για τη διασφάλιση της έγκαιρης και αποτελεσματικής είσπραξης των εσόδων και την πρόληψη της φορολογικής απάτης και του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό στο πλαίσιο της ανάγκης ανάκαμψης το ταχύτερο δυνατόν από την κρίση που προκάλεσε η πανδημία COVID-19, και επειδή η διεθνής διάσταση είναι όλο και πιο εγγενής στις οικονομικές δραστηριότητες των πολιτών και των επιχειρήσεων της ΕΕ.
52. Εν προκειμένω, είναι σημαντικό να υπενθυμιστεί ότι το Συμβούλιο θεωρεί ουσιώδες να συνεχίσει η ΕΕ να καθορίζει το θεματολόγιο για την πλέον ολοκληρωμένη παγκόσμια προσπάθεια περιορισμού της διασυννοριακής φορολογικής απάτης, φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής μέσω της διοικητικής συνεργασίας³⁷.
53. Το πλαίσιο διοικητικής συνεργασίας στον τομέα της φορολογίας θα ενισχυθεί τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και στην παγκόσμια κοινότητα. Ενδέχεται επίσης οι συμφωνίες που θα συναφθούν μεταξύ των κρατών μελών και δικαιοδοσιών εκτός ΕΕ να εξελιχθούν με την πάροδο του χρόνου.
54. Πρέπει να διασφαλιστεί η συνέχεια της ροής των φορολογικών πληροφοριών· κάθε άλλο αποτέλεσμα θα υπονόμει σύνθετες πολυετείς τεχνικές και πολιτικές εργασίες σε διεθνές επίπεδο, οι οποίες μόλις άρχισαν να αποφέρουν τα επιθυμητά αποτελέσματα για την επίτευξη αυτού του σημαντικού στόχου γενικού δημόσιου συμφέροντος.
55. Η διασφάλιση της ενδεδειγμένης λειτουργίας του συστήματος διεθνούς ανταλλαγής πληροφοριών για φορολογικούς σκοπούς θα πρέπει να συνοδεύεται από την επίτευξη σωστής ισορροπίας με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των φορολογουμένων: τυχόν περιορισμοί θα πρέπει να τηρούν τις απαιτήσεις αναγκαιότητας και αναλογικότητας και να εξακολουθήσουν να σέβονται την ουσία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις ανταλλαγές με τρίτες χώρες.
56. Οι τεχνικές εργασίες θα πρέπει να συνεχιστούν για την καλύτερη στόχευση και την αποτελεσματικότερη χρήση των πληροφοριών που συλλέγονται μέσω της διοικητικής συνεργασίας.

³⁷ Συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2020, για τη μελλοντική εξέλιξη της διοικητικής συνεργασίας στον τομέα της φορολογίας στην ΕΕ (έγγρ. 8482/20, παράγραφος 11).

57. Προκειμένου να εξασφαλιστεί πρόοδος όσον αφορά την εκτέλεση των εργασιών και την επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στα σημεία 54, 55, και 56 της παρούσας έκθεσης, θα μπορούσαν να διοργανώνονται συνεδριάσεις σε επίπεδο εμπειρογνομόνων στο πλαίσιο της Ομάδας «Φορολογικά θέματα» του Συμβουλίου ή, κατά περίπτωση, στο πλαίσιο των ομάδων εμπειρογνομόνων της Επιτροπής, ώστε να αξιοποιηθεί η αναγκαία εμπειρογνομοσύνη στους σχετικούς τομείς. Με τον τρόπο αυτό, τα κοινά ελάχιστα πρότυπα θα είναι δυνατόν να προωθηθούν όπου απαιτείται, τόσο στην ΕΕ όσο και διεθνώς, με ισορροπημένο και αποτελεσματικό τρόπο.
58. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη και η Επιτροπή θα πρέπει να παραμείνουν σε στενή επαφή, για τον σκοπό των επαναλαμβανόμενων επικαιροποιήσεων σχετικά με τα θέματα αυτά στην Ομάδα «Φορολογικά Θέματα» (Υψηλού Επιπέδου), με σκοπό την παροχή περαιτέρω καθοδήγησης από το Συμβούλιο, ανάλογα με τις ανάγκες.
59. Αναμένεται ότι η Επιτροπή θα υποβάλει, το 2022, νομοθετική πρόταση για περαιτέρω αναθεώρηση της οδηγίας 2011/16/ΕΕ σχετικά με τη διοικητική συνεργασία στον τομέα της φορολογίας, όσον αφορά την ανταλλαγή πληροφοριών για τα κρυπτοπεριουσιακά στοιχεία και τις προκαταρκτικές φορολογικές αποφάσεις (tax ruling) για εύπορα άτομα.

β) Διοικητική συνεργασία με τρίτες χώρες στον τομέα του ΦΠΑ

60. Κατά τη συνεδρίαση της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου στις 23 Σεπτεμβρίου, η Επιτροπή ενημέρωσε τις αντιπροσωπίες σχετικά με:
- α) τις εν εξελίξει εργασίες στην κοινή επιτροπή, βάσει της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Βασιλείου της Νορβηγίας σχετικά με τη διοικητική συνεργασία, την καταπολέμηση της απάτης και την είσπραξη απαιτήσεων στον τομέα του φόρου προστιθέμενης αξίας³⁸.
- β) τα θέματα στις συζητήσεις με το Ηνωμένο Βασίλειο που αφορούν τον ΦΠΑ στο πλαίσιο του πρωτοκόλλου για τη διοικητική συνεργασία και την καταπολέμηση της απάτης στον τομέα του φόρου προστιθέμενης αξίας και για την αμοιβαία συνδρομή για την είσπραξη απαιτήσεων σχετικών με φόρους και δασμούς³⁹.
- γ) το αρχικό στάδιο των διερευνητικών επαφών με τις αρχές της Αυστραλίας, του Καναδά και της Ιαπωνίας, όσον αφορά τις δυνατότητες περαιτέρω εργασιών για τη διοικητική συνεργασία στον τομέα του ΦΠΑ.

³⁸ ΕΕ L 195 της 1.8.2018, σ. 3.

³⁹ ΕΕ L 149 της 30.4.2021, σ. 10.

δ) τις συνεχιζόμενες διαπραγματεύσεις με τις αρχές της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, με σκοπό τη σύναψη μη δεσμευτικού μνημονίου συμφωνίας (πιθανό μελλοντικό πλαίσιο διοικητικής συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας στον τομέα του ΦΠΑ)⁴⁰.

61. Υπενθυμίζεται ότι, όσον αφορά τη διαπραγμάτευση και τη σύναψη μη δεσμευτικών πράξεων βάσει του δικαίου της ΕΕ (όπως το προαναφερθέν μνημόνιο συμφωνίας), και σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Συνθήκης για την ΕΕ (ιδίως το άρθρο 16 παράγραφος 1 της ΣΕΕ), η χάραξη πολιτικών παραμένει προνόμιο του Συμβουλίου. Ως εκ τούτου, εναπόκειται στο Συμβούλιο να εκτιμήσει αν είναι προς το συμφέρον της Ένωσης να αρχίσει συζητήσεις (διαπραγματεύσεις) σχετικά με μια πιθανή μη δεσμευτική πράξη. Επίσης, σε συνέχεια της απόφασης του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-660/13 (ελβετικό μνημόνιο συμφωνίας), οι Γενικοί Γραμματείς του Συμβουλίου, της Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης συμφώνησαν, το 2017, σχετικά με τις ρυθμίσεις για μη δεσμευτικές πράξεις⁴¹. Οι εν λόγω ρυθμίσεις εφαρμόζονται σε όλες τις μη δεσμευτικές πράξεις, ανεξάρτητα από τον τομέα πολιτικής και το ποιος εκπροσωπεί την Ένωση στις διαπραγματεύσεις με το τρίτο μέρος ή τρίτα μέρη και ανεξάρτητα από την ονομασία ή τη μορφή τους. Εξυπακούεται ότι η Επιτροπή θα συνεχίσει να ενημερώνει τακτικά τα κράτη μέλη σχετικά με την πρόοδο των διαπραγματεύσεων αυτών (συμπεριλαμβανομένων τυχόν περαιτέρω επαφών με τρίτες χώρες στον συγκεκριμένο τομέα) και θα επανέλθει στο Συμβούλιο μετά το πέρας των διαπραγματεύσεων, προκειμένου να ζητήσει, σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης, την έγκριση από το Συμβούλιο της υπογραφής της μη δεσμευτικής πράξης εξ ονόματος της Ένωσης.

⁴⁰ Στις 10 Μαρτίου 2021, το Συμβούλιο ενέκρινε, με ορισμένες παρατηρήσεις (έγγρ. CM 1978/21 LIMITE, με περαιτέρω λεπτομέρειες στο έγγρ. ST 6351/21 LIMITE) την έναρξη διαπραγματεύσεων της Επιτροπής με τις αρχές της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, με σκοπό τη σύναψη μη δεσμευτικού μνημονίου συμφωνίας.

⁴¹ Έγγρ. 15367/17.

Γ. ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Στον τομέα του συντονισμού της φορολογικής πολιτικής (εκτός του πεδίου εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας στον φορολογικό τομέα) έχει επιτελεστεί σημαντικό έργο, το οποίο εκτίθεται κατωτέρω.

α) Ομάδα «Κώδικας δεοντολογίας» (Φορολογία των επιχειρήσεων)

62. Η Ομάδα «Κώδικας δεοντολογίας» πραγματοποίησε άτυπες βιντεοδιασκέψεις της κύριας Ομάδας στις 5 Ιουλίου, 21 Σεπτεμβρίου, 12 Οκτωβρίου και 22 Νοεμβρίου 2021· καθώς και άτυπες βιντεοδιασκέψεις της υποομάδας για εσωτερικά/εξωτερικά θέματα στις 18 και 29 Οκτωβρίου, 12 και 16 Νοεμβρίου. Επιπλέον, οι Σύμβουλοι/Ακόλουθοι για φορολογικά θέματα συνεδρίασαν στις 8 Ιουλίου, 8, 13, 16, 20 και 24 Σεπτεμβρίου και 17 Νοεμβρίου 2021, προκειμένου να συζητήσουν τα έγγραφα EU-RESTRICTED που σχετίζονται με τον ενωσιακό κατάλογο μη συνεργάσιμων περιοχών φορολογικής δικαιοδοσίας. Μια επιπλέον συνεδρίαση των Συμβούλων/Ακολούθων για φορολογικά θέματα έχει προγραμματιστεί για τον Δεκέμβριο, ούτως ώστε να προετοιμαστούν οι συζητήσεις για την επόμενη επικαιροποίηση του καταλόγου τον Φεβρουάριο του 2022.
63. Η εξαμηνιαία αναθεώρηση του ενωσιακού καταλόγου μη συνεργάσιμων περιοχών φορολογικής δικαιοδοσίας εγκρίθηκε από το Συμβούλιο ECOFIN στις 5 Οκτωβρίου 2021 και δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 12 Οκτωβρίου 2021⁴².
64. Σε συνέχεια του ερωτηματολογίου σχετικά με τα αμυντικά μέτρα κατά χωρών που περιλαμβάνονται στον ενωσιακό κατάλογο μη συνεργάσιμων περιοχών φορολογικής δικαιοδοσίας, η Επιτροπή παρουσίασε στην Ομάδα σύνοψη της εφαρμογής από τα κράτη μέλη των κατευθυντήριων γραμμών του 2019 σχετικά με τα αμυντικά μέτρα⁴³. Οι αντιπροσωπίες υποστήριξαν την πρόθεση να συνεχιστούν οι εργασίες στον τομέα των αμυντικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης της εφαρμογής των κατευθυντήριων γραμμών.
65. Η σλοβενική Προεδρία, σε συντονισμό με την πρόεδρο της Ομάδας «Κώδικας δεοντολογίας», συνέχισε τη συζήτηση σχετικά με την αναθεώρηση της εντολής της εν λόγω Ομάδας, προκειμένου να καλυφθούν επίσης χαρακτηριστικά των φορολογικών συστημάτων που έχουν γενική εφαρμογή και τα οποία ενδέχεται να έχουν επίσημες επιπτώσεις. [Ο αναθεωρημένος Κώδικας δεοντολογίας (Φορολογία των επιχειρήσεων) εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις xxxx].

⁴² EE C 413I της 12.10.2021, σ. 1.

⁴³ Έγγρ. 14114/19.

β) Διεθνείς εξελίξεις

66. Η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου είχε τακτική ενημέρωση για τις σχετικές διεθνείς εξελίξεις στον τομέα της φορολογικής πολιτικής, ιδίως σε σχέση με τις συνόδους των υπουργών Οικονομικών της G20 και του πλαισίου χωρίς αποκλεισμούς των ΟΟΣΑ/G20 για την BEPS. Οι τακτικές συζητήσεις στην Ομάδα Υψηλού Επιπέδου, από κοινού με μια άτυπη συζήτηση σε επίπεδο υπουργών τον Σεπτέμβριο, συνέβαλαν ουσιαστικά στην τελική συμφωνία στο πλαίσιο χωρίς αποκλεισμούς των ΟΟΣΑ/G20 για την BEPS.
67. Ζητήματα σχετικά με τον αμερικανικό νόμο περί φορολογικής συμμόρφωσης ξένων λογαριασμών (FATCA) τέθηκαν υπόψη των αντιπροσωπιών τον Ιούλιο του 2021, όταν η σλοβενική Προεδρία ενημέρωσε την Ομάδα Υψηλού Επιπέδου σχετικά με την πορεία των εργασιών για τον FATCA. Αργότερα τον Ιούλιο, με βάση την πρόοδο που σημειώθηκε κατά τη διάρκεια των προηγούμενων Προεδριών, η σλοβενική Προεδρία πραγματοποίησε άτυπη βιντεοδιάσκεψη με το Υπουργείο Οικονομικών των ΗΠΑ σχετικά με τον FATCA, εστιάζοντας στην αμοιβαιότητα κατά την ανταλλαγή πληροφοριών στο πλαίσιο των διακυβερνητικών συμφωνιών FATCA και στο ζήτημα των «Αμερικανών λόγω συγκυριών», συμπεριλαμβανομένου του ζητήματος της λήψης περισσότερης καθοδήγησης από το Υπουργείο Οικονομικών και τη Φορολογική διοίκηση (IRS) των ΗΠΑ ώστε να αποφευχθεί το κλείσιμο τραπεζικών λογαριασμών «Αμερικανών λόγω συγκυριών» στην ΕΕ. Τον Σεπτέμβριο, η σλοβενική Προεδρία ενημέρωσε την Ομάδα Υψηλού Επιπέδου σχετικά με τη διάσκεψη αυτή. Οι επαφές με τις αρχές των ΗΠΑ βρίσκονται σε εξέλιξη και προγραμματίζονται περαιτέρω άτυπες συναντήσεις με τους Αμερικανούς ομολόγους.
68. Στις 19 Νοεμβρίου 2013, η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου συμφώνησε ότι οι φορολογικές διατάξεις σε μη φορολογικούς φακέλους οι οποίες οδηγούν σε οποιαδήποτε αλλαγή της φορολογικής νομοθεσίας ή των διοικητικών πρακτικών των κρατών μελών ή έχουν άλλες συνέπειες στη φορολογία, θα πρέπει να υπάγονται σε «άτυπο μηχανισμό έγκαιρης προειδοποίησης». Η συστηματική προσέγγιση της υποβολής τέτοιων περιπτώσεων στους εμπειρογνώμονες για φορολογικά θέματα, με την υποστήριξη της Γενικής Γραμματείας, συνέχισε να εξασφαλίζει την έγκαιρη προειδοποίηση των κρατών μελών, μεταξύ άλλων, όσον αφορά τις διαπραγματεύσεις συμφωνιών μεταξύ της ΕΕ και τρίτων χωρών. Στα θέματα που παρακολούθησε η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου περιλαμβάνονται τα εξής: η συνέχεια που δόθηκε στην έκθεση της ESMA του 2020 σχετικά με τα συστήματα Cum/Ex, Cum/Cum και επιστροφής φόρου στην πηγή, η ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Αντιμετώπιση των τιμών της ενέργειας: μια εργαλειοθήκη για δράση και στήριξη»⁴⁴, η δέσμη μέτρων για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες του Ιουλίου του 2021 και η πορεία των εργασιών σχετικά με την οδηγία για τη δημόσια υποβολή στοιχείων ανά χώρα (pCBCR).

⁴⁴ Έγγρ. 12682/21.